

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

גיליון אדר א' תשפ"ד

תוכן המאמרים:

איך לנו על מי להישען - עמ' ד'

אכפתיות מעם ישראל - עמ' י'

שאלות ותשובות עם בני הישיבות

עמ' י"ג

קו השיחות והחיווקים: 077-260-9134

לתרומות, לתגובות, להזמנת הרצאות ולרכישת הספרים
ניתן להתקשר: 08-9743208 \ 0527608955

ניתן לקבל את הגיליון בדוא"ל: 089743208A@gmail.com

ניתן להזמין דרשות ושיעורים
ממוה"ר שמעון גוטסמן שליט"א
בטלפון 052-760-8955

איך לנו על מי להישען

ארבע סיבות

אחיי ורעיי אהוביי, זה כבר ארבעה חודשים שבמסגרת ה"אשריכם ישראל" אנחנו מדברים דברי חיזוק עידוד ושמחה, לחפש את האור שבתוך החושך, ובס"ד הרבה מהקוראים הודו מאוד על הדברים שממש החיו את נפשם והצילו אותם מחרדות תסכול וייאוש. אך תמיד יש גם את הצד השני כי "כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות"... ואחד מהם ניגש אלי ונתן לי "שיחת מוסר" ארוכה, כשעיקר טענתו היא שמרוב שאני מרבה לספר על הניסים שבתוך המלחמה אנשים שמחים ושוכחים מכל השבויים הפצועים והחיילים, ועיקר העיקרים ששוכחים להתחזק ולהתפלל. השבתי לו כמה דברים, ואמנה אותם כעת כי יש בהם מסרים חשובים:

א] לצד החיזוקים באמונה ובטחון, אנחנו בהחלט מרחיבים בכל גיליון על כך שכולנו מוכרחים להתחזק בתורה תפילה צניעות אהבת ישראל וכדומה, ולרגע לא הפסקנו לדבר על הכאב הגדול והנשיאה בעול עם כל המתייסרים והנמצאים במקום סכנה. וכמו שהבאנו כבר את המשל מאחד שבא מישהו והכה אותו

עם מקל, ובמקום לברר מה רוצה אותו אדם ואיך אפשר לגרום לו להפסיק לחלק מכות הוא פשוט פתח "קבינט מלחמה" לחיסול ונטרול המקל... כך נדמים אלו שעסוקים רק ב"מיטוט החמאס" ושוכחים שיש מישהו בשמים שעומד מאחורי זה ומדבר אלינו.

ב] אם אנשים לא יקבלו מספיק חיזוק ושמחה הם ייכנסו לדיכאון שממש לא יועיל לאף אחד, חד משמעית: מי שמדוכא לא מתחזק בשום עניין! ולא לחינם אין השכינה שורה אלא על מי שנמצא בשמחה.

ג] האמת היא שהוויכוח בינינו דומה למשא ומתן שבין רבי עקיבא לחכמים, כפי שמספרת הגמרא בסוף מסכת מכות שלאחר חורבן הבית הלכו החכמים בדרך ושמעו קולות של שמחה מכיוון רומי, החלו חכמים בוכים ורבי עקיבא שוחק, חכמים בכו על שראו את הגויים יושבין בטח והשקט בשעה שישראל מושפלים וסובלים, אך רבי עקיבא דווקא בחר לשחוק באותה שעה מתוך מבט אופטימי כשהוא מסביר את עצמו ואומר: "לכך אני מצחק, ומה לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה". זאת אומרת שהגם שכעת ישראל

הגמרא: "בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו".

והנה על פי המהרש"א מבואר שבוודאי גם רבי עקיבא ידע לבכות ולהצטער על החורבן, ולישא בעול עם צער השכינה וישראל, אך עם כל זאת דווקא ברגעים כל כך קשים כשרואים מראות שכאלו הוא לימד את חכמים למצוא את הנחמה ונקודת האור שבמצב.

ד' [אנו נמצאים בתוך ניסיון קשה ומבלבל של "כוחי ועוצם ידי", כאשר באמת מה שקרה בשמחת תורה היה אמור לשבור את כל הדמיונות כאילו שיש לנו על מי לסמוך חוץ מעל אבינו שבשמים, אך בפועל רבים מתקשים להכיל ולעקל את המסקנה הזאת והם נסחפים לאווירה של "תנו לצה"ל לנצח" וכל מיני סיסמאות באווירת המלחמה, כאשר התלות בבורא עולם נשכחת מהם, והנה דווקא הסיפורים שלנו מחזקים את האמונה שרק בורא עולם מחליט מי יחיה ומי ימות מי ישפל ומי ירום, ובעקבות סיפורי הניסים שבתוך החושך מתחזקים רבים באמונה ותלות מוחלטת רק בקב"ה, כך ש"הזמן גרמא" להרחיב בסיפורי ניסים ונפלאות.

הצפרדע מעזה

המלחמה בעזה מזכירה לי את הצפרדע הגדולה שהגיעה למצרים, עם נחיתתה

בשיא השפל וההסתרה ודווקא אויבי ישראל שמחים ונהנים זו בדיוק סיבה לשמחה, כי במחשבה על העתיד - דווקא המצב הטוב של האויבים כעת מעיד על כך שבעתיד נקבל פי כמה וכמה טובה גדולה, כי בוודאי בבוא הגאולה ייתן לנו השי"ת פי כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת ממה שנתן לגויים. ואיך כל זאת מהווה סיבה כביכול "לעצום את העיניים" ממה שמתרחש כעת ולשמוח בעקבות העתיד? זה בדיוק העניין, אם אתה רוצה להחזיק מעמד כעת אתה חייב להתנחם בעתיד המיוחל! אתה חייב להתמקד במה שכן טוב. בלי זה רק תיפול ליאוש ותסכול ושום דבר טוב לא ייצא מזה!

ממשיכה הגמרא ומספרת ששוב נפגשו רבי עקיבא וחכמים כשהם עולין לירושלים וצופים בהר הבית ובשועל היוצא מבית קדשי הקודשים, התחילו חכמים בוכין ורבי עקיבא משחק, וכשנשאל לסיבת שמחתו, השיב שדווקא כעת כשנבואת הזעם של החורבן מתקיימת הוא מקבל חיזוק שבוודאי גם נבואת הגאולה תתקיים במלואה ועוד יגיעו ימים טובים ונפלאים, ושוב, רבי עקיבא בוחר לחפש את הצד האופטימי שבמצב ודווקא כאן ועכשיו לשמוח! וכשמסביר רבי עקיבא את התנהגותו מודים לו חכמים ומעידה

עיניהם לאבינו שבשמים, התפללו ושבנו בתשובה. אך "כאשר יניח ידו" – מיד "וגבר עמלק". אין אופציה אחרת! אם לא מרימים עיניים למעלה אז בוודאי שעמלק מנצח!!! כי העולם הזה שייך לעשיו ורק העולם הבא שייך ליעקב. אם מתקרבים לבורא עולם נמצאים גם עתה במעין עולם הבא וזוכים לנצח את עמלק. אך כאשר הוקל קולו של יעקב מיד, אבל מיד, הידיים ידי עשיו רח"ל.

על עמלק נאמר "אשר קרך בדרך", עמלק אמר לכולם שכל מה שקורה איתם בדרך זה רק "במקרה" ["קרך בדרך"], אבל אנחנו מאמינים בני מאמינים שהכל בא בהשגחה מדוקדקת מלמעלה, לכל טיל יש כתובת, ולכל צפרדע יש שליחות, וכל מה שעובר עלינו בא בכוונה תחילה בכדי לקרב אותנו לאבינו שבשמים.

לא סומכים על האמריקאים

רגע לפני שאספר כמה סיפורים מדהימים אצטט לכם דבר נפלא ומיוחד. והוא כחיזוק למה שפרסמנו מיד אחרי שמחת תורה שעלינו לבטוח רק בקב"ה ולא בביידן ושאר "ידידי ישראל" שיכולים ברגע אחד לשנות את התנהגותם האינטרסנטית. וכך אמר הרה"ק ה"שפע חיים" מצאנו זצ"ל בשיעור חומש רש"י שמסר בפרשת וישלח תשל"ה: "את השנאה הגדולה

בגבולות מצרים התכנס בדחיפות הקבינט הבטחוני והכריז על מלחמה, בסיום הישיבה נעמד המלך ב"מסיבת עיתונאים" והודיע: "אנחנו במלחמה עם האויב הצפרדעי, לא נעצור עד שנשיג את יעדינו, מיטוט האויב ופירוק כל יכולותיו", אך את ההמשך כולנו מכירים, הצבא פשט במתקפה משולבת על הצפרדע וזו בתגובה השריצה עוד כמויות של צפרדעים, הצבא שלח כוחות קומנדו מיוחדים וכלים מכלים שונים בכדי לטפל בצפרדע אך גם אלו רק הביאו בעקבותיהם עוד נחיל צפרדעים ענק. הקבינט המשיך להתרברב ולהיות שקוע בדמיונות מלאי שחצנות של "כוחי ועוצם ידי", שר הביטחון אף מסר הודעה לתקשורת: "אנחנו נמצאים ממש סמוך לחיסול האויב, הוא כבר שומע את הטרקטורים מעל הראש שלו, ועוד זמן קצר הוא יפגוש בקניי הרובים של כוחותינו". ובינתיים עבר עוד זמן רב והסוף לא נראה באופק. כי המצרים שכחו שיש מישהו מלמעלה ששלח את הצפרדע הזאת, ועד שלא יחזרו בתשובה ויבקשו את רחמיו אין סיכוי שהצפרדע הזאת תעזוב אותם!!!

עם ישראל אין כוחם אלא בפה, להתפלל וללמוד תורה, רק כך ההשתדלות יכולה להצליח. "כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" – כי אז הרימו גם ישראל את

אופיר שלמה שליט"א ראש מוסדות "הליכות עולם" בשכונת כרמי גת שבקריית גת סיפור מדהים. אחד מחברי קהילתו משרת במג"ב [שמו שמור במערכת] וביום שמחת תורה הוא הוזנק למאבק מול המחבלים ימשי"ו, באמצע הדרך מקריית גת לגיר עם הוא נזכר שביום כיפור האחרון הרב אופיר שלמה עשה מכירת עליות מיוחדת כאשר במקום למכור את הכיבודים בכסף כתרומה לבית הכנסת הוא מכר את חלק מהכיבודים תמורת "קבלת מצוות", ומיודענו קיבל על עצמו ללבוש טלית קטן, לאחר יום כיפור הוא התעכב עם רכישת הציצית וכעת הוא מפחד להיכנס לזירת המלחמה בלי "אפוד המגן של עם ישראל" – הציצית הקדושה, אולם מהיכן ישיג ציצית בעיצומה של שבת? והנה באמצע הנסיעה הבחין בחסיד חב"ד משדרות שעומד ומחלק ציציות כהגנה מפני המחבלים, הוא ניגש ולקח ציצית, אלא שעקב הלחץ לא היה לו זמן להוריד את האפוד - מגן הצבאי וללבוש את הטלית קטן ואז להחזיר את האפוד ולכן הוא לבש את הטלית מעל האפוד ואז הכניס בדוחק ובצורה לא מסודרת את חלקי הציצית בתוך האפוד, וכך יצא למאבק. והנה בזכות הציצית הוא זכה לחסל ארבע עשרה מחבלים!!! וקיבל על כך תעודה מיוחדת, ובחסדי שמים בנס גדול יצא מהמאבק ללא שום פגע.

כלפינו אנו רואים כבר אלפי שנים, וחשוב מאוד שלא נטעה את עצמנו בדבר הזה. בדיוק כפי שרואים את היום המתחלף ללילה ולילה ליום, כך רואים בכל דוד ודור, ששונאי ישראל עומדים עלינו לכלותינו, ורק הקב"ה מצילנו מידם – כי רק הקב"ה יכול להצילנו מיד שונאנו, ומלבד הבורא כל עולמים, אין לנו מלך עוזר ומושיע ומגן, ומעולם לא נושענו על ידי שאר אומות העולם".

מוסיף הרבי הקדוש מצאנו זצ"ל ומתייחס מפורשות לאו"ם: "זאת כבר הראו מן השמים ליעקב אבינו ע"ה. שיגיע זמן בו בני ישראל יהיו בבחינת זיוותר יעקב לבדו, שיהיו מאות אומות בארגון האו"ם, ואף אחד לא ירצה לעשות מאומה כדי לסייע לבני ישראל ולעמוד לצדם. כל אומה ולשון יש להם מי שעומד לסייע להם, ורק בני ישראל מוצאים את עצמם בדד מול אויביהם. בעת הזאת עלינו לדעת שאין אומה מאומות העולם אשר היא ידידת אמת שלנו. ורק אז, כאשר בני ישראל יידעו היטב, שמבלעדי ה' אין מי שיושיענו, ואין אף אומה ולשון אשר אנו יכולים לסמוך עליה – נזכה שיעלה השחר והשמש תזרח לבני ישראל" (הובא בקונטרס "כלנו יודעי שמך").

תפילה וחסד הצילו חיילים

הנה כמה סיפורי ניסים ששמעתי לאחרונה. סיפר ידידינו היקר הרה"ג רבי

נחת ט"ל נ"ט ישר על הגיף הנטוש. התפרסמו גם לפחות שתי סיפורים על חיילים שעמדו להתפלל ובזכות העמידה לכיוון ירושלים הבחינו במחבלים המתקרבים ובפירי מנהרות ובזכותם כל החברים ניצלו, באחד המקרים בעקבות הנס שהתרחש התארגנו למחרת כל הקבוצה לתפילה משותפת כהכרת הטוב להשם יתברך על התפילה שהצילה.

תפילה תמימה שהצילה

אחת מתושבות קריית גת העוסקת בגמילות חסדים החלה לאחרונה במבצע ביקורים אצל תושבי ניר עוז ששוכנו באופן זמני בשכונת "כרמי גת" שבקריית גת, היא מציעה להם עזרה בכל תחום ורבים מודים לה על כך. גברת מבוגרת שיתפה אותה בסיפור ההצלה האישי שלה, היא גרה לבד וכשממעה בשמחת תורה על חדירת מחבלים לקיבוץ היא הסתגרה בממ"ד ושכבה במיטה, כשממעה את היריות מקרוב נכנסה לפחד גדול ורצתה להתפלל – דבר שלא עשתה מעולם, היא אפילו לא ידעה ברור למי פונים בדיוק ובאיזו צורה מתפללים, אבל היא הרגישה שבורא העולם מחכה לדיבורים שלה, וכך מתוך בורות ותמימות היא החלה לזרוק מילים שנדמו לה כקשורים לדת היא צעקה "ציצית, מזוזה, חצאית, תפילין" ... המחבלים ימש"ו פרצו את דלת הבית שלה ולאחר

אחד מתלמידיי מכיר את הסיפור הבא מקרוב. אחד החיילים במילואים המשרת בגבול הצפון פגש תושב קריית שמונה אשר בבעלותו חנות לבגדי תינוקות והוא סיפר לחייל על מצבו הכלכלי הגרוע בעקבות פינוי העיר מיושביה כשאינ מי שיקנה מהסחורה שבחנותו. החייל הציע למוכר לעשות מצבע חיסול המלאי ב-50 אחוז והוא יביא הרבה חיילים במילואים לקנות בגדים כמתנה לילדים שהשאירו בבית, המוכר שמח על ההצעה והחייל הביא איתו לא פחות מאשר שבעים חיילי מילואים שעזבו לכמה דקות את הבסיס "פשטו" על החנות ורוקנו אותה. בבסיס נותרו חיילים בודדים, ובדיוק באותם רגעים נחת על הבסיס טיל ענק שהיה אמור להביא חלילה לאסון גדול ובחסדי שמים עקב היעדרות החיילים רק שלושה חיילים נפצעו, ויהי רצון שישלח להם השי"ת רפואה שלמה. אמרתי לתלמידי שהסיפור הזה משתלב עם סיפורים רבים שפרסמנו לאחרונה על אנשים שבאו לעשות חסד בתקופת המלחמה וניכר לעין כל שבזכות זה ניצלו.

במקרה אחר שגם אותו קיבלתי בעדות נאמנה מבחור ששמע זאת ישירות מאחד מבעלי המעשה, שני חיילים שהו בתוך עזה בגיף צבאי, כשלפתע נקראו להשלים מניין לתפילה, השנים יצאו מגיף והצטרפו לתפילה ורגע לאחר מכן

והלווה ברח לחו"ל והשאיר אותו הערב להתמודד עם הנושים. כשסיים האדמו"ר לקרא את כל הבעיות, הוא פנה אליו ושאל אותו: אתה זוכר גם להודות להשם על כך שיש לך בכלל ילדים? אתה זוכר להודות על כל כך הרבה דברים טובים שיש לכם? שאל האדמו"ר ואחר פנה אל הבא בתור... הלה יצא משם כשהוא מהורהר: מה רוצים ממני? הרי אין לי בכלל זמן מיותר, אני עסוק בעמל התורה ובהשתדלות על הפרנסה, מתי בדיוק אמצא זמן גם לעמוד ולהודות להשם? אך אחר כך חשב לעצמו שהרי בכל יום הוא משקיע זמן מה לבקש בקשות מהשם יתברך, הוא מתפלל ומתחנן שכל בני משפחתו יושעו מכל צרותיהם, אז אם האדמו"ר אמר מה שאמר מעכשיו הוא יוותר על רשימת הבקשות ואת אותו הזמן שהיה רגיל לבקש יקדיש מעתה בכדי להודות להשם יתברך.

והנה הפלא ופלא תוך תקופה קצרה כל הבעיות באו אל פתרון! כל הארבעה התארסו בשעה טובה ומוצלחת, נמצאה הדרך לרפואת הילד, ואפילו הלווה חזר מחו"ל... ללמדנו כמה השי"ת רוצה שלא נפסיק להודות ולהלל, ובזכות ההודיה ישפיע עלינו ממרום רחמים מגולים, עד שיבלו שפתותינו מלומר די.

מכן את דלת הממ"ד, נכנסו לממ"ד, ו... לא ראו אותה! יצאו והלכו. נס ענק של תפילה תמימה שהצילה.

איך נמצאו התפילין

אסיים בשני סיפורים מרגשים.

אחד התלמידים סיפר לי על חבר שלו שאיבד את התפילין, הוא עשה הכל בכדי למצוא אותם, אבל מאמציו לא הועילו, ובמשך שבועיים וחצי לא חזרו אליו התפילין, הבחור עשה חשבון נפש על כמה זמן שהוא מבזבז בשמיעת קווי חדשות למיניהם וכמה לשון הרע וליצנות הוא שומע, ולכן קיבל על עצמו שאם ימצאו התפילין יתנזר מקווי הנייעם למשך שלושים יום, לא עברו עשרים וארבע שעות ובדרך לא דרך התפילין חזרו אליו.

וכשנסעתי באוטובוס פגשתי את אחד הקוראים שאמר לי: היות ואתה מדבר כל כך הרבה על מעלת ההודיה להשם יתברך, אני חייב לספר לך אתה מה ששמעתי לאחרונה.

יהודי אחד נכנס לאדמו"ר שלי שליט"א עם פתק העמוס ב"בעיות": ארבע מילדיו בגרו ולא מצאו את זיווגן, ילד נוסף סובל כבר הרבה זמן ייסורים והרופאים לא מוצאים את שורש הבעיה, ומלבד כל זאת הוא חתם ערבות להלוואה ענקית

אכפתיות מעם ישראל

מה עומד מאחורי הייסורים

אחיי ורעי, הרבה מאתנו נתקלים בחודשים האחרונים בקשיים והתמודדויות רבות באופן המפריע לישוב הדעת והשלווה. אמרתי לעצמי ולאחרים שבוודאי משמים מביאים עלינו את המצב הזה בכדי שלא נסיח דעתנו מלהתפלל ולהתחזק לישועת כל הזקוקים לישועה בעקבות המלחמה. ובכדי שנוכור לעשות כל מה שאפשר מבחינה רוחנית למענם נותן לנו הקב"ה מעין "טעימה קטנה" - משהו מן המשהו מאותם מתחים כאבים חרדות דאגות מחסור וייסורים שעוברים על תושבי העוטף, השבויים ומשפחותיהם, הפצועים ומשפחותיהם, המשפחות השכולות, החיילים שבחזית ומשפחותיהם וכו'. המצב הכלכלי קשה? תחשוב על השבוי שמקבל פיתה אחת ליום, הילד סובל נפשית? תחשוב קצת עם מה מתמודדים אלו שהיו בזירות הטבח ואפילו אלו שרק צפו בתיעודים המזוועים, פגעו והשפילו אותך? תחשוב על כל אלו שהושפלו בשמחת תורה, אתה סובל מאיזה חולי? תחשוב על כל אלפי הפצועים במשך ימי המלחמה שחלקם לצערנו יישארו נכים רח"ל. והנה בסייעתא דשמיא קראתי לאחרונה (בעלון "ותתענג בדשן") שהאדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א אמר שהיות ואנו נמצאים בתקופה לא פשוטה בכלל ובמצב של מלחמה כאשר הרבה נמצאים בסכנה והרבה סובלים ומתייסרים,

לכן משמים רוצים שהאדם ישתתף בצערם של עם ישראל, וזו הסיבה שלפעמים אנו סובלים מכאבים יותר מהרגיל, בכדי שגשתתף בצער הציבור.

וכן מסופר שבתקופת מלחמת "יום כיפור" היה תלמיד חכם שסבל מאוד מכך שבמשך כמה שבתות ברציפות בכל פעם מחדש הפתילייה שעליה היו משאירים בביתו את הסירים עם מאכלי השבת הייתה נכבית מאליה, וזאת על אף שכל החלונות היו סגורים ולא נשבה אף רוח בבית, וכך מצאו את עצמם בני הבית בשבת בבוקר פעם אחר פעם עם סיר צולינט קר. בצר לו הוא פנה אל המקובל הגה"צ רבי מרדכי שרעבי זצ"ל ושאל אותו לפשר התקלות החוזרות ונשנות. אמר לו הרב שרעבי: תדע לך, עם ישראל עכשיו בצער, החיילים נלחמים בחזית, ישנם הרוגים, השם ירחם ויציל, ורוצים משמים שגם אנחנו נשתתף בצער עימהם, ולכן כיבו לך את הפתילייה, כדי שתצטער ותאכל חמין קר, ובזכות זאת תיזכר בכל המתייסרים.

למה ישן הרב על הרצפה

קראתי סיפור נפלא, רעייתו הראשונה של מרן הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל הייתה בבית חולים במשך תקופה, בני המשפחה עשו תורנות מי ישהה לצידה בבית חולים, וכעת הם ניגשו להציע לרב אדלשטיין שנשאר בבית שגם אצלו ישוה נכדים לצידו

לעילוי נשמת, בזה אנחנו עושים משהו קטן למען הנשיאה בעול עם עם ישראל.

חייבים להתרגל שכל פעם ששומעים בשורות לא פשוטות לא להיכנס לאדישות או לתאוות ה"נייעס" לברר ו"לטחון" איך זה קרה, ומי אשם, ומי לא אשם, דבר ראשון לעצור ולהקדיש לאותה משפחה אומללה חמש דקות של תפילה, או להתחזק באיזה דבר טוב לזכותם.

הלימוד משני שיכורים

מי שמתרגל להתנהג ככה הוא זוכה לאהבת ישראל, הוא מראה לקדוש ברוך הוא שאכפת לו מהאחים, אכפת לו מהילדים של השם, כי אין דבר שמשמח את ההורים יותר מאשר שהילדים שלהם אכפת להם אחד מהשני.

מרון הבעל שם טוב זצ"ל אמר שהוא למד מה זה אהבת ישראל משני שיכורים גויים, הוא שמע שיכור אחד שצועק על השני: אתה בכלל לא אוהב אותי, והשני אמר לו: למה אתה חושב ככה? אז הוא ענה לו: אתה יודע מה חסר לי?! אם אתה לא מרגיש אותי סימן שאתה לא אוהב אותי באמת, אמר הבעל שם טוב: מזה הבנתי שאהבת ישראל זה להרגיש אחד את השני, שיהיה אכפת לנו מכל יהודי בעולם.

וברור שזה מתחיל מהדברים הקטנים האלה, מפרק תהלים שקוראים כל פעם ששומעים בשורה לא פשוטה, מזה מתחילים להתרגל לישא בעול עם כל האחים שלנו.

ובאמת אפילו אם אתה דואג ליהודי אחד בלבד אבל הסיבה שאתה דואג לו זה רק בגלל

בלילה, כדי שהוא לא ישן לבד וכדי שיהיה מי שיעזור לו, אבל הרב התעקש שאף אחד לא ישן אצלו, בני המשפחה ניסו להפציר ברב שהם רוצים לעזור לו אבל הוא המשיך להתעקש בסירובו, יום אחד הם עלו על הסוד של הרב, תשמעו טוב, איזו הנהגה מיוחדת נהג הרב אדלשטיין, ומתוך ענוה הוא התאמץ להסתיר את ההנהגה הזאת מבני המשפחה, בכל התקופה שהרבנית שהתה בבית חולים ישן הרב על מזרן על הרצפה, אתם יודעים למה? כי הוא רצה להרגיש משהו מהצער והכאב שלה.

כל כך התפעלתי מהסיפור הזה, איזו גאונות של "נשיאה בעול", אם רוצים להיות נושאים בעול עם השני צריכים לעשות לפחות משהו אחד שיזכיר לנו אותו, שלא נתנהג לגמרי כאילו לא קרה דבר. אתה שומע שהיה פיגוע? יהודי נרצח? אז מה נעשה? ניסע ללוויה בצד השני של הארץ? מה אפשר לעשות? מה שאפשר באמת לעשות זה להפחית משהו מהנחות שלנו, וזה יזכיר לנו את השני, ככה נישא איתו בעול לפחות במשהו.

לדוגמא, הזמנת לך מגש פיצה, מאוד מתחשק לך לאכול עכשיו ארוחה מיוחדת? או שאתה רגיל לשמוע עכשיו מוזיקה? אבל פתאום שמעת על איזה חולה שסובל או על פיגוע וכדומה, אז לא אמרתי לך להקפיא את הפיצה או להפסיק לשמוע לגמרי מוזיקה ופשוט לשבת ולבכות שעה שלמה, הלוואי שהיינו בדרגה הזאת, אבל לפחות תתאפק ולפני שתתחיל לאכול תקרא חמש פרקי תהלים או תלמד שתי משניות, לרפואה או

ישראל מכל גויים ומרוחות רעות ומדקדוקי עניות ומכל מיני פורעניות המתרגשות ובאות לעולם, ושיתיר את כל אסירי עמו, ושיתיר את כל חבלי היולדות, ושישיב ליראתו כל האנוסים ביד גויים, ועל חשוכי בנים שייתן להם זרע טוב וכשר, ועל אותם שיש להם בנים שיחיו ביראת ה', ועל כולם שישמור הקב"ה שארית עמו, וינקום את נקמתם במהרה בימינו, ועל עם הקדש שישבו בתשובה שלמה, ויקבלם ויחזירם בתשובה שלמה לפניו".

ומובא בגמרא (שבת ס"ז.) שאדם שיש לו אילן מקולקל המשיר פירותיו, מה יעשה? יקשור עליו חוט אדום להודיע צערו לרבים, והעוברים ושבים בראותם סימן זה ידעו שהוא זקוק לרחמי שמים, ויתפללו ויבקשו רחמים עבור האילן! אמר על זה מרן המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל: רואים מדברי חז"ל עד כמה היו כולם משתתפים בצער חברם, שבראותם אילן מתליע, מבלי שיתבקשו, היה ברור להם שכעת יש צורך להתפלל עבור הזולת ולבקש מהקב"ה שיתקן וירפא את האילן המקולקל ("דעה חכמה ומוסר" א.ג.).

ומרן המשגיח דליקווד זצ"ל היה מביא בשם הספרים הקדושים שכאשר אדם יבא לעולם האמת ישאלו אותו, היו יהודים שסבלו ברוסיה ובארץ ישראל, מה עשית עבורם?? היה חורבן בית המקדש וגלות השכינה, מה עשית בשביל זה?? והאדם יענה, מי אני ומה אני, אך יאמרו לו בחזרה: הקב"ה שומע תפילה כל פה, ובתפילה אפשר לבקש על הכל, ולהשיג הכל, יכלת להשתמש בכח הכי גדול!! ("לקט רשימות" תפילה עמ' 10).

שהוא יהודי אז אתה כבר מחובר לאהבת ישראל, כי אם יש משפחה עם עשרים ילדים ואתה אוהב אותם ולכן כשאחד מהם היה צריך עזרה עזרת לו באופן מיוחד, מי עכשיו שמח? מי עכשיו גילה שאתה באמת אוהב אותו? האמת היא שכל האחים השתכנעו שאתה מאוד אוהב אותם, כי נכון שעכשיו עזרת רק לאחד מהם, אבל הם יודעים שעזרת לאותו אחד כל כך הרבה בגלל שהוא אחד מהמשפחה האהובה עליך, אז זה מראה להם שאתה באמת אוהב את כל המשפחה שלהם באופן מיוחד. וככה כשאתה עוזר ליהודי אחד רק בגלל שהוא אחד מתוך "משפחת עם ישראל", ולא בגלל שהוא מאנ"ש... ולא בתור "שמור לי ואשמור לך" – אעזור לך ופעם אחרת תעזור לי... ולא בשביל לקבל כבוד, אז זה מחבר אותך לכל עם ישראל.

ואמר מרן החזון איש זצ"ל: מי שרוצה להתחזק בהשתתפות בצער הזולת, העצה לזה היא להשתדל להיטיבו ולהצילו מצער, והמעשה פועל על הלב, וכן להתפלל על צרת זולתו, אף שאין הדברים יוצאים מן הלב ("קובץ אגרות" ח"א אגרת קכג).

תפילה על הזולת

נסיים בעניין חובת התפילה על הזולת. ונפתח בזה מדברי רבינו יונה ז"ל. וכך אומר רבינו יונה: "שמעת צרת ישראל הרחוקים? האנח והתפלל עליהם, וכל שכן על הקרובים" ("ספר היראה" עמ' קעא). עוד אומר רבינו יונה (שם עמ' קפד): "ויתפלל בכל יום כפי צחות לשונו על כל חולי בני ישראל שיתרפאו, ועל הבריאים שלא יחלו ושינצלו מכל נזק, ושיציל הקב"ה את בני

שאלות ותשובות עם בני הישיבות

מקנא בעשירים

וללמוד כל היום, אבל אני זקוק דבר ראשון לרכב שיעזור לי לנוע ממקום למקום, לכן אצא לעבוד קצת עד שיהיה לי כסף לרישיון ורכישת רכב, ומיד אחר כך אני חוזר לבית המדרש. אמרתי לו: אין סיכוי שזה יקרה! אך שתיכנס לרכב תגלה כמה חלומות חדשים שממש אי אפשר בלעדיהם.

מי שזקוק להרבה טיולים

שאלה: בבין הזמנים יצאתי לטייל ולהחליף כוחות בכדי להגיע ברוח חדשה וטובה לזמן הבא, אבל לצערי חזרתי מכל הטיולים האלה בלי כוחות חדשים, אולי אפילו להיפך, איך זה יתכן?

תשובה: אינני מכיר אותך אישית בצורה יסודית, לכן אתן לך תשובה שברוב המקרים היא מתאימה. אמשול לך משל, באחת המשפחות התארגנו לטיול בפארק הסמוך לים, באמצע הטיול נגמר להם המים, ואחד הילדים התלונן שהוא סובל מצמא, האבא חיפש נואשות אחר ברזייה של מים, אך הילד לא הבין מה כל כך מסובך, הרי אנו סמוכים לים ואפשר לקחת מים מהים? אך האבא הסביר לבנו: המים שבים מלוחים, וכשתשתה אותם לא רק שלא תירגע מצמאונך אלא אף הצמא ילך ויגבר. כי נכון שחיצונית כל המים נראים אותו דבר, הרי שבפנימיות הם ממש שני הפכים. באותה מידה לפעמים יוצאים לטיול בלי להקפיד

שאלה: אני לומד כל היום תורה, ושאיפתי להמשיך בעמלה של תורה לאורך ימים, אבל יש לי קנאה בעשירים, נראה לי שאם הייתי עשיר הייתי לומד הרבה יותר טוב, למה השם לא נותן לי עשירות?

תשובה: דבר ראשון, תעשה טובה לעצמך ואל תקנא באף אחד, וכמו שאמר לי אחד הגבירים מהצפון: אתה יודע למה אנשים חושבים שהדשא של השני יותר ירוק? כי הוא דשא סינטטי... במילים אחרות: כלפי חוץ הכל נוצץ, אבל באמת זה רק דמיונות, כולם מתמודדים, וכל אחד מקבל משמים את סוג ההתמודדות שנכון לרגע זה היא הכי טובה עבורו. דבר שני, אל תדמיין לרגע שעם כסף אפשר ללמוד יותר טוב, זו טעות חמורה, להיפך, יש לו מנה רוצה מאתיים, והתיאבון בא עם האוכל. והרבה פעמים כשאין כסף אין ברירה אלא להיות שקוע בלימוד ולברוח מכל החסרים והטרדות.

אתה רוצה להיות עשיר כי נדמה לך שככה תהיה שמח יותר, אך דע לך שאין שום קשר בין עושר לאושר. ומהיכרות אישית עם כמה עשירים אני יכול לומר לך בצורה מוחלטת שהעשיר סובל הרבה יותר מכל חסרון קטן, כי תמיד שואפים ליותר... אחד מתלמידיי אמר לי: יאמין לי הרב, אני רוצה לשבת

ודע לך כלל: "חינם שווה חינם", על הדברים החשובים צריך לשלם, ואיך משלמים על התורה הקדושה? עמלים עליה במסירות, ומתאמצים לעסוק בה גם מתוך קשיים. ורק מי שמאמץ על עמל התורה זוכה לקנות את התורה ולהתחבר אליה. זה כמו שאחד הקונה מוצר בתשלום מלא מרגיש תחושה של רכושנות כלפי המוצר ולא יותר עליו בקלות, לעומת זאת מי שמקבל אותו במתנה יכול בקלות לזלזל בו. וכפי שצייר שעמל לצייר ציור חש חיבור עמוק ליצירה עליה עבד והוא לא יתנתק ממנה בקלות, ואף אם תציע לו יצירה יותר מושלמת משלו אין סיכוי שהוא יחליף איתך את היצירות, כי אין כמו דבר שעמלתי עליו בעשר אצבעותיי.

אוהב תפילה חסידיית

שאלה: אני אוהב את סגנון התפילה החסידיית, להתפלל בהתלהבות ובחיות. בסמוך לישיבה ישנו בית כנסת חסידי עם מניין שחרית מצוין וזה בדיוק בשעה שמתפללים בישיבה, האם אתפלל איתם, או שבכל אופן עדיף שאתפלל בישיבה?

תשובה: דע לך שכל יציאה מה"תיבת נח" של הישיבה מהווה סכנה רוחנית, זאת לצד המעלה שבתפילה במקום שלומדים, ועוד מעלות. ולכן בדרך כלל עדיף להתפלל בישיבה. ובכדי לזכות בסגנון התפילה שאליו אתה מתחבר כדאי שתעמוד ב"פסוקי דזמרה" ותאמר אותם בנחת ובנעימה.

על כללי הצניעות ושמירת העיניים, וכך חיצונית נהנים ומשתחררים. חיצונית הטיול הוא אותו טיול בכל מצב. אבל בפנימיות, הנשמה לא רק שלא קיבלה את הטיול שחיפשה, אלא אף נהייתה צמאה יותר לרוחניות... וככה אחרי הטיול חוזרים לבית המדרש, מנסים לפתוח ספר ולא מבינים למה עדיין מותשים, "כנראה לא טיילתי מספיק, צריך לצאת לטיול ארוך יותר"....

למה יש לי הרבה מניעות

שאלה: אם השם יתברך אוהב את הלימוד שלי, אז למה יש לי כל כך הרבה מניעות והפרעות ניסיונות וטרדות, הרי בלי זה הייתי יכול ללמוד הרבה יותר בכמות ובאיכות?

תשובה: השם יתברך מקבל יותר נחת מהמסירות שלך להתגבר על הכל ולעסוק בתורה, כי יפה אחד בצער ממאה שלא בצער. מסתבר מאוד שבמצב הנוכחי אתה מצליח ללמוד פחות שעות ופחות בעיון וריכוז, אך סוף סוף "לפום צערא אגרא" כי העיקר לעשות נחת רוח ליוצרנו, שאומר למלאכי השרת: "חזו בני חביבי ששוכחים מהצרות של עצמם ועוסקים בשמחת התורה שלי".

חשוב מאוד שלא תתייחס לתקופה הזאת בתור "תקופת דיעבד", שצריכים "לסחוב" עד שהמניעות יפסקו. אדרבה, בתקופה של קשיים יכולים לזכות ל"קרש קפיצה" של התעלות בעבודת השם, כי דווקא המסירות שלך כעת תחבר אותך לקב"ה ותורתו.

אחד הגדולים שם, ובשנה הזאת עברתי לישיבה אחרת בה יש גם בחורים המבוגרים ממני אפילו בעשר שנים, ומהר מאד מצאתי את עצמי כאחד הבחורים השנואים ביותר בישיבה, וזה בגלל שאני הולך בצורה מכובדת, הן בצורת ההליכה בביטחון עצמי והן בלבוש, ככה התרגלתי מאז שהייתי מעין "מנהיג" לצעירים,

כואב לי לכתוב את זה אבל אני צריך תשובה בדחיפות: אני לא מבין מה עשיתי להם, למה כולם מכנים אותי ל"גאותן" "שחצן", וכל מיני כינויי גנאי, הם הושבים שאני "מסתלבט עליהם", הם לא מבינים שבסך הכל התרגלתי להיות מהמבוגרים של הישיבה, שעוזר לצעירים, ומדריך אותם, כך שהתברכתי בביטחון עצמי, כן, ככה אני קורא לזה "התברכתי", בסך הכל זה נראה לי דבר מצויין שאני מרגיש טוב עם עצמי, אז למה הם רואים את זה בצורה כל כך קיצונית?

תשובה: כנראה שאינני מכיר אותך באופן אישי, ומכל מקום גם אם כן הרי שלא הזדהית במכתב, וללא שאכיר אותך היטב לא אוכל לתת לך עצה מעשית מושלמת. בכל אופן אתן לך עצה שמתאימה לכולם, אם אתה חש "מותקף" ו"מואשם" במקום לנקום ולהתקיף בחזרה ובמקום לומר דברי זלזול בזולת, מה שרק יוסיף שמן למדורה, במקום זאת תשמור על זכות השתיקה, ובפרט כשאתה אחד העומד מול כמה "מתקיפים". ובהחלט לצד זאת רצוי

באפשרותך להתחיל פסוקי דזמרה עוד לפני הציבור וכך יהיה לך יותר זמן לומר פסוקי דזמרה בנעימה. אך חשוב שלא תעשה אף הנהגה חריגה בצורה בולטת, ולכן לא כדאי להתפלל בקול גבוה באופן חריג.

חסד בפנימייה

שאלה: בחיי הפנימייה אני נתקל בבקשות רבות מהחברים שיש בזה טרחה, ולדוגמא, מבקשים ממני שאם כבר אני יוצא לסידורים אקפוץ לעוד חנות במקום אחר וארכוש מה שהם צריכים, וכן על זה הדרך, לא תמיד יש לי כוח לעזור, אבל גם לא נעים לי לסרב. אמרו לי שאם אני עושה חסד רק כי לא נעים לי לסרב אין זה חסד, האם זה נכון?

תשובה: כל דבר שעוזר לזולת יכול להיות "חסד", אך זאת בתנאי שאתה עושה זאת ללא הקפדה על מבקש החסד, כי אם אתה מקפיד עליו על כך שמטריח אותך עדיף שלא תעשה את בקשתו, כי אם תעשה את בקשתו רק תתחזק אצלך ההקפדה עליו וסופה כעס ושנאה וכו'. מטרת החסד לשבור את האנוכיות ולרכך את המידות הרעות על ידי נתינה, אך עזרה בצורה שכזאת רק תגביר את המידות הרעות. מוטב לסרב ולהישאר חברים...

"ביטחון עצמי" וענוה

שאלה: אני בחור ישיבה, כבן 19, ובשנה שעברה עוד למדתי בישיבה אחרת בה רובם ממש צעירים יותר ממני והייתי

כמו כן "דע כי צריך לדון את כל האדם לכף זכות, ואפילו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב שבאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, עלי ידי זה מעלה אותו באמת לכף זכות ויכול להשיבו בתשובה. וכן צריך האדם למצוא גם בעצמו, כי זה ידוע שצריך האדם להיזהר מאד להיות בשמחה תמיד, ולהרחיק העצבות מאוד מאוד, ואפילו כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה, חס ושלום, אף על פי כן אסור לו ליפול מזה, רק צריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצווה או דבר טוב" ("ליקוטי מוהר"ן רפ"ב).

היוצא מדברי רבותינו שחשוב מאד שכל יהודי יכיר את מעלותיו, וישמח בהם, ותכונה זו של הכרת מעלותיו וביטחון עצמי אינו מהווה סתירה למידת הענווה, כל עוד שזוכרים שכל מה שיש לנו הוא רק ממתנת ה' יתברך. ו"כבר אמרו חז"ל כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם, ע"כ, להורות שהענווה אין פירושה שהאדם ירגיש שפלות וייאוש, ויחשוב שאין לו שום ערך ואין תועלת בו ובמעשיו, אלא, שידע ויאמין שכל מה שהשיג זה מתנת ה' " ("אור לציון, חכמה ומוסר" מידות ה').

גאווה אינה מתבטאת במעשים חיצוניים דווקא, ובאמת אפשר להיראות עניו כלפי חוץ ולהיות גאוותן בלב פנימה, כי העיקר

שתבדוק את עצמך האם באמת אתה לא מגזים בהתנהגות החיצונית, כי אחרי הכל בכדי לשמוח בחלקך אין צורך לעשות כל כך הרבה פעולות חיצוניות שיכולות להתפרש כגאווה והתנשאות. ובטוח אני שאם תתאמץ לכבד את המתלוננים סוף שהם ייפכו להיות מגדולי אוהביך ומעריציך.

אולם חושבני שהנקודה המרכזית אותה חשוב שיתברר לך ולחבריך היא "מהו הקו המבדיל בין גאווה לביטחון עצמי", ועל כך אשתדל להתמקד בעזרת ה' בשורות הבאות. הנה ברור שרצון ה' שכל אחד יכיר את מעלותיו, כך יהיו לו כוחות להתעלות בעבודת ה', וגם יוכל להתמקד בניצול כל כוחותיו לעבודת ה'. וכבר כתב רבינו יונה ז"ל מגדולי הראשונים: "הפתח הראשון הוא שידע האיש העובד ערך עצמו ומכיר מעלתו" ("שער העבודה").

רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל אף אמר: "כשם שצריך האדם להאמין בקדוש ברוך הוא, כך צריך הוא להאמין בעצמו" ("צדקת הצדיק" קנ"ד). ו"הנה כלל גדול בתורה להיות שמח בחלקו גם בעסק התורה ועבודה אם מעט ואם הרבה וייהנה ממנו, מה שאין כן אם אינו נהנה ושמח בעבודתו, והנפש רוצה ליהנות, מתאוה תאוה, וכן המחשבות זרות מפני שאינו שמח בעבודתו ורוצה בגדולות ונפלאות ממנו דוחים אותו למחשבות חוץ... ולכן יהיה שמח מאד בעסק עבודתו של עכשיו, ובשמחה של מצוה זו יזכה לגדולה ממנו" ("פרי הארץ" מכתב כב).

עוד אני רגיל להזכיר, רק בלילה לפני שאתה הולך לישון תוכל להחליט מתי אתה קם בבוקר, תחשבן מתי אתה צריך לקום, ותחליט שבשעה ההיא תקום בכל מצב! יש אחד שאומר: "כשאקום בבוקר אראה אם אני זקוק לעוד קצת שינה", זו בדיחה גרועה, כי לא משנה כמה תישן תמיד בבוקר תחוש בתחילה עייפות, ויש כאלו שבכלל "עייפים מלישון"... לכן אל תיתן ליצר שרק הוא עירני באשמורת הבוקר להחליט בשבילך מתי תקום, תחליט את זה כבר לפני השינה, ובבוקר לא תאמין לשקרים של היצר.

חשוב מאוד להתפלל בצורה נעימה ורגועה מתוך הכנה ועמידה במקום קבוע ורגוע וכך פשוט "להתענג על התפילה". וכן חשוב ללמוד את פירושי התפילה בזמן הפנוי וכך מתחברים ומתענגים יותר על התפילה. ומי שמתענג על התפילה קם יותר בזריזות מתוך געגועים לתפילה.

כמו כן כדאי שתתכנן לעצמך מה תעשה בבוקר לאחר התפילה והארוחה, אם יהיה לך תוכנית מסודרת עם מי ללמוד או מה ללמוד לכתוב וכו' אזי יהיה לך עוד סיבה טובה לקום בזמן, וזאת בכדי לא לפספס את הקביעות שלך.

ומעל הכל, תתפלל, תבקש רחמים מהשי"ת שתזכה לקום תמיד מוקדם ובשמחה. ומה עוד שעצם התפילה מחזקת את הרצון, ובזכות שתתפלל על עניין זה הוא יתפוס אצלך יותר מקום ותראה בו הצלחה בס"ד.

הוא הלב, האם זוכרים בלב שהכל מה', או מתפארים בדברים לא לנו. "יש שחושבים כי יסוד הגאווה להתנשא על חברו, והוא טעות, יסוד הגאווה הוא אם מוצא האדם בקרבו איזה חשיבות – אף אם יהיה ביער ולא יכיר שום איש, גם שם יש גאווה וענוה" ("כוכבי אור" מאמר כח).

למסקנה: ביטחון עצמי יכול להועיל לעבודת ה' כל עוד אינו מביא בעקבותיו גאווה או פגיעה בזולת וכעס, מחמת שחושב שהכל מגיע לו וכו'. ועיקר הענווה היא בהכרה שהכל רק מאת ה' יתברך, הגם שישנה חשיבות רבה להסתייג ממנהגי הגאווותנים, שסופם להביא את האדם לידי גאווה.

איך אקום מוקדם

שאלה: כבר תקופה ארוכה שאני מנסה לקום מוקדם ולהתפלל כמו שצריך, קבעתי אפילו לימוד יומי בספר שמחזק עניין זה, אך לצערי בכל בוקר מחדש היצר מנצח אותי, מה עושים?

תשובה: עצת העצות היא: ללכת לישון בזמן, אדם בריא זקוק לשש שעות שינה, ונער צעיר זקוק אף לשמונה שעות. זו אינה חוכמה ללמוד עד השעות הקטנות ולבסוף להתפלל בבוקר בחופזה ובעייפות וללא ישוב הדעת, [ואולי אף חלילה לפספס זמן קריאת שמע וכו'], ומה עוד שבסוף משלימים את שעות השינה הללו במשך היום... כך שלא מרוויחים דבר מלסחוט את הגוף עד הסוף, ולהיפך זה רק מזיק מכל הבחינות.

דרוש בתרומה מחשב נייד להמשך הפעילות

בארגון אשריכם ישראל לזיכוי הרבים

ניתן להנציה לזכות או לעילוי נשמה

לתרומות נא להתקשר

0527608955 \ 08-9743208

זכות זיכוי הרבים
לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה
הרה"ק רבי **יעקב ישכר בער**
בן הרה"ק רבי **חיים מרדכי** זצוקללה"ה זי"ע
נלב"ע ז' אדר תשע"ב
לזכות התורם, לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

לעילוי נשמת
ה"ה מרת **יעל דינה** אברמציק ע"ה
בת ר' **חיים בנימין** שיבלחט"א
נלב"ע ל' תשרי תשפ"ד

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **יוסף בלעדי** ז"ל
בן ר' **אברהם אלכסנדר** הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ח מנחם אב תשפ"ג

נדבת החפץ
בעילום שמו
לישועת עם
ישראל

לעילוי נשמת
רבי **יוסף**
בן **חנינה** ז"ל
דויאב

לעילוי נשמת
הר"ר **יום טוב ליפא** הי"ד
בן ר' **גבריאל יהודה** ז"ל
נלב"ע א' אדר א' תש"ה

לרפואת כל חולי עם ישראל ובפרט:
מאיר בן דינה **אליהו בן רחל**
רז בן אביבה
רחל צפורה פייגא בת **ציונה צירל דבורה**
לרפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף בקרוב